

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Hayden Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For one year (12 issues) \$7.50	For one year (12 issues) \$7.50
For six months (6 issues) \$4.00	For six months (6 issues) \$4.00
For three months (3 issues) \$2.00	For three months (3 issues) \$2.00
For one month (1 issue) \$0.50	For one month (1 issue) \$0.50

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenoma v ponedeljek.

Dobro bomo poskušali, da vam priložimo, kar je najboljše. Denar naj bo blagovno pošten. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam napiše priporočilo iz prejšnjega mesta, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2875

DOHODKI 12-URNEGA DELA

Če bi bila produkcija vse leto tako velika kot je bila meseca maja, bi Ameriška jeklarska korporacija proizvedla petdeset milijonov ton jekla. Jeklarne so proizvedle 93 odstotkov svoje obratne možnosti. Še noben mesec se ni proizvedlo toliko kot meseca maja.

Jeklo je pa sedaj 32 procentov dražje kot je bilo lanske leto.

Plače so samo za 10 odstotkov večje. Premog je za 28 odstotkov cenejši.

Dobički United States Steel Korporacije so izvanredno veliki.

Z ozirom na to ni verjeti Garyju, da bi prišla kompanija v finančne zadrege, če bi dovolila svojim delavcem delati samo po osem mesto po dvanajst ur na dan.

Izvanredno značilna je bila naslednja Garyjeva izjava:

"Če bi odpravili dvajsturni delavnik, bi morali zaposliti najmanj 60,000 nadaljnjih delavcev. Cena jeklu bi takoj poskočila za 15 odstotkov."

Če jeklarska industrija popolnoma izrabi vse svoje obrate, lahko producira na leto 55,800,000 kosov jekla. Na obrate jeklarskega trüsta odpade 40 odstotkov.

Leta 1922 je bilo zaposlenih pri jeklarskih kompaniji 214,931 delavcev. Če se odračuni visoke plače ravnatelj, podpredsednikov in drugih kompanijskih okraških plačan delavcev, je zaslužil delavec povprečno po \$1500 na leto.

Pri uvedbi osemurnega dela, bi družba potrebovala 24,000 več delavcev. Na leto bi jim bilo treba plačati približno \$36,000,000.

Pri tem je treba pomisliti, da je znašal lansko leto čisti dobiček jeklarske korporacije \$101,529,310.

Če odzvamemo povečane stroške milijonskim profitom, bi ostalo na leto še vedno \$65,000,000, katere bi si lahko Gary in njegovi tovariši razdelili med seboj.

Pravijo, da manjka delavcev. Pravijo, da morajo delavci zato garati po dvanajst ur na dan, ker bi bila v nasprotnem slučaju izguba.

Kljub temu ima pa jeklarska korporacija nad sto milijonov dolarjev letnega dobička.

Če bi bili jeklarji organizirani, bi zapel Gary vso drugačno pesem.

V vseh jeklarskih industrijah v Ameriki je približno pol milijona delavcev.

Delavcem v tej temeljni industriji ne bo kazalo drugega kot da se združijo in organizirajo.

Edinole na ta način jim bo mogoče skrajšati dvanajsturni delavnik ter izboljšati svoj pasji položaj.

Dopisi.**Homer City, Pa.**

Iz tukajšnje naselbine se nič ne oglasi. Ne vem, kaj je vzrok.

Z delom se ne morem pohvaliti. Tukajšnji premogorci obratujejo s pol časom, namreč po 3 dni v tednu.

Na društvenem polju prav dobro napredujemo. Imamo tri različna društva, da se vsak lahko zavaruje, kamor se hoče.

Omeniti hočem, da tukaj je okoli 30 družin, ki imajo lastne domove, ter se prav dobro razumejo med seboj. Seveda smo različnega mišljenja, kadar pa gre za kakšno splošno stvar, se prav hitro zedinimo. Tako smo si pred 4 leti postavili Slov. Nar. Dom, ki prav dobro napreduje kljub velikim poštenim in stavkam teh let. Tam zbirajo različna društva, samo eno ne in to je društvo JSKJ, ki ima največ članov. Ne vem, kaj je vzrok. Upamo, da tudi to sčasoma premesti svoj urad.

Kot sem čul, nameravajo delničarji tukajšnjega S. N. Doma prirediti dne 4. julija poseben piknik s kroganjem. Igrale bodo slovenske tamburšice iz Greensburga. Radi se bodo dali slikati tisti dan vsi delničarji s S. N. Domom in tudi vsi po svoji sili.

Omeniti moram še, da se je tukaj ponesrečil šletni deček Alojzji Koren. Igral se je na kupu logov ali hlobov. Eden se je izprožil in šel čez njega. Prepeljali so ga v bolnišnico v Indiana, Pa., kjer pa je drugi dan vsled zadoblenih poškodb umrl. Pokopan je bil dne 6. junija na katoliškem pokopališču v Indiana. Rojaku Alojziju Korenu izrekamo sožalje.

Poročevalce.

Girard, Ohio.

Delavske razmere so v tem kraju še precej dobre. Povprečno na dan se zasluži 4-6 dolarjev. Dela je dosti. Dobi ga vsak lahko, če ne v tovarnah, pa v jeklarnah.

Napredovanje in Girardu je ponavadi. Veselice so zaporedoma. Komaj je ena končana, pa se že za drugo pripravljamo. Poleti so izletni ali pikniki.

Dramatični klub "Prešeren" pa vseno predstavlja svoje igre, naj bo poleti ali po pozimi. V soboto 23. junija se priredita dve šaljivi igri enodejanski. Začetek igre bo 7.30 zvečer. Igrita sta "Čarljiva ženitev" in "Kmet avtomat". Vsi se Girardane, kakor tudi iz bližnjih naselbin Niles, Warren in Youngstown, da nas

Sedaj je čas za nove vloge.

Početkom 1. julija prične se nova doba za obrestovanje vlog. Pri tej priliki hočemo vse vloge, katere prejmemo do 10. JULIJA, obrestovati že s

1. julijem

na

"special interest account".

Vporabite to priliko in vložite Vaše prihranke pri nas, kjer so varni in Vam nosijo —

4% na leto.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

polnoštevilno posetijo. Čimvečja bo udeležba, temboljša bo zabava za vse. Po končani igri bo ples in prosta zabava. Za žejne in lačne bo vse preskrbljeno. Torej, rojaki, ker to je vse v korist S. Nar. Doma. Vstopnina za moške 50c, za ženske 25c, za odrasle otroke pa 15c. Na svidenje 23. junija!

J. Cigole.

Morgantown, Ind.

Ker nas je le malo število Slovencev, je le redkokdaj kaj slišati iz naše okolice. K podpornim društvom pripadamo v Indianapolis.

Tukaj je bilo podnebje, čist zrak in valovit svet.

Dne 9. junija sta se poročila v Indianapolis Apolonija Predorin in Franc Gradišer. Na večer so nas prišli obiskat ženin in nevesta, Jožef in Helena Golob, Anton Brižnik in Peter Podvratnik.

Potem so prav po starokranjsko zapeli ter se poveselili s farmerji, ki so prišli tudi pozdravit novoporočence k družini Francea Konečnika. Bilo je veselo. Želimo obilo sroče Mr. in Mrs. Gradišer ter kličemo: na svidenje!

Naročnik.

Novice iz Slovenije.**Ogorčenje pred mariborsko carinarno.**

Neko lepo modrooko Beograjčanko so zasačili v Mariboru pri poskusu tihotapstva denarja. Carinski uradniki so ji po predpisih zaplenili 70,000 dinarjev in napravili protokol. Modrooka devojka pa je hotela pred upravnika, od katerega je odločno zahtevala vrnitev lepe svote denarja. Ko ji upravnik razložil, da je z njenega stališča sicer umljiva želja, toda nemogoča po zakonih, se je dekle- ca močno razhudila. Čes: "Bom še videla! Jaz dobim denar nazaj, kajti moj oče je radikal in tudi vsi bratje. Pašič pa je naš rojak, pa bi mi vi denar zaplenili!"

Požrtvovalni Amerikanci.

"Jutro" poroča: Sokolsko društvo na Igu se začelo z gradnjo svojega lastnega doma in v ta namen je razposlalo nabiralne pole tudi svojim prejšnjim članom in prijateljem Sokolstva v Ameriko. Odzvali so se hitro. Prvo izpolnje- no nabiralno polo je poslal Jožef Meglič, brat sedanjega tajnika Sokola Simona Megliča z lepo svoto 20 dolarjev, t. j. 1840 dinarjev, katere so darovali: Jožef Meglič in Janez Stražišar po \$5, Martin Kumše in Fran Boh po \$2, Lojze

Repar, Janez Veriga, Mat. Platnar, Fran Kramar, Janez Bolha in Jožef Rihter po \$1. Vsi darovali so iz Barbertona, Ohio.

Oskrbnina v javnih bolnicah.

Minister za narodno zdravje je določil za tretji razred naslednje oskrbnine: v splošni bolnici in Ljubljani, v otroški bolnici ljubljanski, v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani in v splošni bolnici v Mariboru po 23 Din dnevno; v javnih bolnicah v Celju, v Slovenjgradcu, v Brezicah, v Ptuj in v Murski Soboti ter v zavodu za oskrbo umobolnih na Studencu po 22 Din dnevno.

Kje je večja posurovelost?

Nekdo poroča "Jutru": Vračal sem se iz velesojne v Zagrebu. Od postaje Dobove do Rateš so vstopali vojaški novinci, skoraj brez izjeme pijani. Tuli so, da je bilo groza in se nesramno obnašali napram potujočemu občinstvu. Najhujši so bili oni, ki so imeli orlov- ske znake. Ves čas so se pridušali: Porec Madonna! Istega dne pop. sem napravil izlet z rodbino v Podutik, odkoder smo se vračali ob 8. uri zvečer. Krazna majniška noč! Ko dospemo do Zg. Šiške, začujem od daleč ubrano petje, in ko se približamo do znamenja pri Pavšcu, opazimo družbo gospoj in gospodičen ter gospodov, ki so dostojno prepevali znano dr. Schwabovo "Zdravo Marija!" Gospodje so peli odkritih glav in so imeli vsi brez izjeme — sokolske znake! Komentarja pa ni treba!

Dva mlada tatova prijeta.

Na kolodvoru v Dravljah sta dva vajenca iz Ljubljane kradla medenino in odšla z njo proti Ljubljani. Neki čuvaj, ki je mlada uzmoviča opazoval, je o tatvini telefonirano obvestil policijo v Šiški, ki je vajenca v Šiški prijela ter spravila pod ključ. Medenina je bila vredna na 10,000 kron.

Tatvina na železnici.

Ko je tovorni vlak iz Laz vozil proti Zalogu, so se splazili v vlak trije moški, ki so med vožnjo zmetali iz vlaka tri bale raznega blaga za obleko. Ko so spremeljevalci vlaka to opazili, so hoteli vlak ustaviti. Tatovi so poskakali iz vlaka in pobegnili v gozd.

Peter Zgaga

Izpreniti ustavo je primerna lahka stvar. Le ljudi je težko tako izpreniti, da bi se izpren- membam privadili.

* * *

Iz Pittsburgha poročajo, da se je pojavila tam neka desetletna deklica, ki sklada pesmi.

Če človek čita najnovejšo pesniško "proizvode" iz starega kraja, pride nehoti do prepričanja, da so jih pisali tri leta stari otroci.

* * *

Ali ni Amerika čudna? Ali ni Amerika v resnici dežela brez- mejnih možnosti?

Pravijo, da je najbogatejši človek v Združenih državah Henry Ford.

Pravijo tudi, da bo Henry Ford kandidiral za predsednika Združenih držav.

V tem slučaju bi za najbogatejšega človeka brezdvomno glasovali vsi reveži.

* * *

Iz statistik je razvidno, da ima vseučiliški profesor lepše in ugodnejše prilike za dolgo življenje kot kovač.

To je umevno. Vseučiliškemu profesorju ni treba nikdar oslov- podkovati. On jih samo uči.

* * *

Iz Washingtona je dospelo značilno poročilo, na katerega moram rojake odločno opozoriti. Zakladniški urad je dognal, da kro- žijo po deželi dobroponarejeni tisoč-dolarski bankovci. Vsak naj pregleda svojo zalogo ter naj se prepriča, če ni kakšnega ponareje- nega vmes.

* * *

Umrl je star bogat mož, ki ni zapustil svojemu sinu niti centa denarja. Sin je hotel razveljaviti oporoko ter trdil, da oče ni bil povsem pri zdravi pameti. V dokaz za svojo trditev je navedel slučaj, ko je dal oče neki natak- kerici deset dolarjev napitnine.

Sodnik je zahteval fotografijo dotične natakke. Ko je videl lepo punco, je razsodil, da se po- kojniku ni mešalo v glavi.

* * *

Svet je bil iz nič ustvarjen. Človek je bil ustvarjen iz malenkosti. Ljudje pa zastran malenkosti spravljajo cele dele sveta v nič.

* * *

Sedaj pišemo leto 1923.

Z ozirom na sedanji svetovni položaj bi bilo dobro vprašati se, če je 1923 po Kristusu ali pred Kristusom.

* * *

Največji francoski list "Le Matin" je dobil iz Rima naslednje poročilo:

Pri Ljubljani v Jugoslaviji je v enem samem dnevu postal neki kmet srečen oče petih otrok.

Do tukaj bi bilo to poročilo iz vanredno zanimivo. Človek je pa razočaran, ko čita naprej:

Zena mu je povila dvojčke, dekla pa trojčke.

* * *

Francoska vlada je zmanjšala svojim poslanikom plače.

Pravi, da nima dovolj denarja. Francija ima pa dovolj denarja, da vzdržuje vso poljsko armado.

* * *

Nekaj česar se nismo imeli newyorški Slovenci.

Piknik Jugoslovanske Godbe se bo vršil v soboto, ne pa v nedeljo.

V soboto ob štirih popoldne bo začetek.

Kdor hoče imeti res velik duševni užitek, naj pride v nedeljo zjutraj ob petih pogledat.

Jugoslovanska**Katoli. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 363 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZRASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. POSENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 528 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne politike naj se pošljejo na glavne tajnike. Vse pritožbe naj se pošljejo na pred- sednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošljejo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristanek. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zaslusl tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.**Novorojenček v spovednici.**

V spovednici sv. Antona Novega v Trstu je našla neka starca omet, v katerem je bilo truplo novorojenčka moškega spola. Sodna komisija je ugotovila, da je bil otrok umorjen takoj po rojstvu. Brezsrčne matere se niso izsledili.

Besnost italjanskih fašistov

se je v zadnjem času obrnila posebno proti g. Žnidaršcu, ravnatelju realke v Idriji. Fašisti vprašujejo vlado, ali ni za Žnidaršca v Idriji res nobenega nadomestila, ter zahtevajo njegovo odstranitev z ravnateljskega mesta realke.

Samomor v Trstu.

Pri Sv. Andreju se je vsled bede zaklaj z britvijo brezposeln vrtnar Rafael Dros. Pri njem so našli pismo na svojem, v katerem jih prosi odpustitve za svoj čin, češ, da ga je izvršil zaradi nezno- sne bede.

Pretep dveh advokatov pred sodnijo.

V Trstu se je zgodil nenavaden dogodek. Pred kazenskim senatom se je vršila razprava proti 17 obtožencem zaradi velike tatvine, izvršene meseca decembra v manufakturni trgovini Jakoba Brunerja, katere je zagovarjalo deset advokatov, med njimi znani kazenski zagovornik dr. Robba in in novi laški odvetnik Giannini.

Postojnska jama devastirana.

Obiskovalci svetovnoznane postojnske jame pripovedujejo, da so Lahli ta hiser kraškega pod- zemnega sveta tekom zadnjih treh let močno devastirali in opo- pali. Kar je bilo najkrajših kapnikov, so jih Lahli polomili in odpeljali baje v rimski muzej.

Novi tržaški komandant.

Dosedanji poveljnik tržaškega armadnega zbora general Samna je odpotoval na svoje novo mesto v vojno ministrstvo. Za njegovega namestnika je bil imenovan general Vaccari. General Samna je bil pravičen tudi napram našemu življu v Trstu in je le nje- govni intervenciji pripisovati, da ni bil za časa fašistovskega prebrata ustavljen slovenski dnev- nik "Edinost", kot so zahtevali nekateri prenapetiji v tržaškem fašistovskem vodstvu.

Pozor trgovci in obrtniki, ki želite imeti Slovence za svoje odjemalce

Dne 12. julija bo izšla slavnostna številka "Glas Naroda" ob priliki 25 letnice Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Vsebovala bo mnogo zanimivega čitiva, zgo- dovino Jednote ter podrejenih društev in mnogo slik in več strani oglasov iz slovenskih naselbin od trgovcev in obrtnikov, ki poslujejo z našim narodom.

Če hočete priporočiti svojo trgovino ali obrt, glejte, da dobimo rokopis še ta mesec, to je pred 1. julijem.

Najmanjši kotichek za to izdajo stane \$1.50.

Uprava "Glas Naroda".

NOVA ZANIMIVA KNJIGA**NA KRVAVIH POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, za Doberdške planote, z gorovja s Tirol, Fajt- galeja hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Boj zlatorudarjev v Južni Afriki.

Poroča Tom Mann.

Tudi v Južni Afriki skušajo kapitalisti zmanjšati produkcijske stroške. Holanci so farmerji, Angleži so zaposleni v industrijah. Kaj je bil direktni vzrok nesporazuma? Beli delavci imajo približno dvesto dolarjev na mesec. Domačinom plačujejo naravnost suženjske mezde.

V Južni Afriki kot vsepovsod skuša kapitalizem napraviti kar največje dobičke ter si ne prida le z uporabo novih metod zmanjšati produkcijskih stroškov, temveč doseči ta svoj cilj tudi potem brezobzirnega izločenja uveljavljenih razmer, ker se zavzema za izločene delavske sile, da s prihrani plačevanje delavce mezd. Vse to se odraža na to, — kakšen učinek imajo njegove metode na odpuščene delavce ali na delo kot celoto.

Zlati rovi Witwatersranda ali na kratko Randa v Transvalu, so postali naravnost svetovno čudo radi svoje plodnosti. V Uniji Južne Afrike živi osem milijonov ljudi. Od teh je šest milijonov domačinov, poldrugi milijon belih in 600.000 mešanec, ki imajo nekaj bele krvi v sebi. Od poldrugi milijona belih je polovica Holandecev, druga polovica Angležev. Holanci so predvsem farmerji, Angleži pa so v glavnem zaposleni v industrijah.

Do pred nekaj dvajsetimi leti je delalo le malo Holandecev v zlatih rovinah, a od tedaj naprej je zaposlenih v Randu vedno več Holandecev in manj Angležev.

Rand je približno šestdeset milj. dolga, in mesto Johannesburg, ki ima 280.000 prebivalcev, pol belih in pol domačinov, leži približno v središču.

Ko so se pojavile decembra meseca leta 1921, težkoče, ki so imele za posledico resne boje v marec 1922, je bilo zaposlenih v rovinah 24.000 belih in 180.000 domačinov. Sklep rovske zbornice, ki zastopa organizirane lastnike, pa bo skrčil število belih zlatokopov in sicer na ta način, da se bo pomnožilo število domačinov, katere je vsak bel uslužbenec odgovoren, je bil direktno vzrok diference, ki so se pojavile.

Lastniki so izjavili, da je skrajšanje obratnih stroškov nujno potrebno in to so hoteli doseči s tem, da so zapustili dotedanje razmere ter zvišali razmerje domačinov k belim na deset in pol domačina na vsakega belca.

Beli delavci poslujejo kot nadzorniki, vodijo montiranje strojnih svetlov ter razstreljevalna dela. Njih plače znašajo približno po dvesto dolarjev na mesec. Noben domačin ni zavzel mesta belca kot nadzornik, a s tem, da je bilo več domačinov stavljenih pod nadzorstvo posameznega belca, je postalo večje število belih nepotrebnih, ne da bi stopili domačini na njih mesta. V drugih slučajih, kjer so bili zaposleni pri delih splošnega značaja, so bili odpuščeni in domačini so zavzeli njih mesta.

Ker je pomenjalo to resno — zmanjšanje možnosti zaslužka za bele in ker ni nobenega drugega dela za odpuščene ter ga še sedaj ni, so sklenili beli odločno se upreti tej izpremenitvi.

Treba je tukaj omeniti, da so si lastniki rovin v zadnjih dvajsetih letih trdostravno prizadevali nadomestiti sorazmerno visoko plačane bele delavce v rovinah z domačini, katerim plačujejo suženjske mezde. Domačine rekrutirajo iz notranjosti dežele, številne celo iz portugalskega ozemlja. Glavar jim pravi, da morajo iti, in temu povelju se pokore. Rekrutacijski agent lastnikov rovin — plača glavarju določeno vsoto za vsako glavo, in črnece odvedejo nato v rove, ponavadi za dobo 2 let. Ko se vrnejo, morajo prineseti glavarju darilo, ki ne sme biti manj vredno kot en vol. Glavar je vsled tega vedno pripravljen skleniti kupčijo z agentom in ves sistem se izvede soglasno z željami rudarskih magnatov.

Hočemo na kratko omeniti izgled mladih Holandecev, ki so se v zadnjih par letih posvetili delu v rovinah. Ti ljudje so odšli v rudnike v glavnem radi tega, ker ne morejo dobiti svojih kmetij. Buri

so pridili prav do meje teritorija in vsa zemlja je le takorekoč odana. Ob smrti kmeta razdele njegovo zemljo med sinove, in ker je pogosto pol duceata sinov, dobi razdeljena kmetija kmalu povsem drugačno obliko.

Na ta način jih je dosti polagoma izpodrinjenih in gospodarska beda jih prisili, iskati si zaslužka v rovu. V sedanjem času je polnih 75 odstotkov rudarjev v Randu holandskega izvora.

Ko so sklenili lastniki rovin svoj ultimatum, je sklenila zveza rudarjev, s privoljenjem drugih zvez, boriti se proti temu s prekinjenjem dela. Organizirali so svoje sile takoj in temeljito. Angleži in Holanci so imeli vežbe, izvedli so disciplinirane pohode ter opravljali službo piketov. Razen tega pa so holandske farmerske obline skoraj vse nacionalistične ter ostro nasprotujejo sedanji vladi bivšega burskega generala ter sedanjega ministrskega predsednika Smutsa. Buri si na vse načine prizadevajo, strmoljaviti sedanjo vlado in številni med njimi si že ustanovitev Južno-afriške republike. Mladi Holanci v rovinah dele seveda ta nacionalistična stremeljenja, in mogoče je, da je bil dovolj živil za stavarje iz zaledja v kaki zvezi z željo, da se izpremeni vlado.

Med člani angleških strokovnih zvez v Randu je par mož z velikimi izkušnjami, jasnimi glavnimi in zmogljivimi. Le majhen odstotek predstavlja resnične komuniste, a organizacije so vsled sile dolgov vedno bolj prisiljene posluževati se komunističnih metod ter zasledovati komunistične cilje. Kljub temu pa ni mogoče trditi, da so predstavljeni dogodki v Randu marca meseca preteklega leta kak resen poskus, da se izvede socialna revolucija.

Počasna pomnožitev organiziranih državnih čet; vojaštvo, policije in civilne garde, ne glede na vojaške dobave vsake vrste, je dala rudniški zbornici samozavest. Kapitalisti so sklenili provokirati ustajo ter jo porabiti kot pretezo za vmešavanje. To se je zgodilo in proglašeno je bilo vojno pravo. Pet dni je trajala prava vojna. Zrakoploveci so metali bombe, razstreljevali poslopja ter se obnašali, prav kot da so v sovražni deželi. Končni uspeh je bil poraz stavkarjev ter aretacija 10 tisočev mož. Polovica teh je bila izpuščena potem, ko je izbrala vlada one, ki so bili na ta ali oni način udeleženi pri gibanju delavcev za izboljšanje njihov položaja.

Vlada je manevrirala na tak način, da je dobila njena preteza klade potrebe proglašanja vojne stanja videz upravičenosti in sicer v trenutku, kot je to želela rudniška zbornica. To nam dokazuje dejstvo, da je vlada le eksperimentalni odbor kapitalističnega razreda.

Številne izkušnje Randa so bile tragične in izvanredne. Opisih tukaj ne moremo dati, saj bi bilo preveč prostora kot ga nameravamo posvetiti tukaj predmetu. Naj vsled tega zadostuje navesti par naukov: — prvi je pomanjkljiva pripravljenost delavcev, ki so bili organizirani le po okrajih. Beli niso kazali nobene prave solidarnosti in med belimi in domačini pa je bila ta solidarnost še veliko manjša. Ko sem sledil povabilu strokovnih organizacij, naj obiščem Južno Afriko, mi je bilo jasno, da je prva potreba, brez ozira na vse druge, postaviti strokovno gibanje na širšo podlago. Uveljaviti je treba strnjeno organizacijo štirih provinc, Kapske, Orange, Natala in Transvala. — Obiskal sem vsa važna središča Južne Afrike, bil povsod dobro sprejet ter poudarjal potrebo zveze okrajnih organizacij na enotni

ROCKEFELLERJEV SIN.

Slika nam kaže John D. Rockefellerja, sina starega bogatašca Rockefellerja. V svojem prostem času (in časa ima precej) igra tenis.

Pošiljanje tiskovin v inozemstvo.

Department of Commerce in poštna uprava dobivajo večkrat pritožbe, iz katerih se daje sklepati, da inozemske poštne uprave na splošno polagajo manj važnosti na odpremo tiskovin, zlasti kar se tiče revij, katalogov, in oglasnikov, kot na pisemsko pošto. Post Office Department se s pomočjo inozemskih zastopnikov trgovskega Departmenta stalno prizadeva zagotoviti dovoljno dostavljanje katalogov in trgovskih tiskovin Amerikancem, ki se poslužujejo inozemskih pošt. Ali radi nekih osnovnih pomanjkljivosti v poštni organizaciji nekaterih inozemskih držav je dostikrat težko zagurati ameriškim trgovcem celo tako dostavljanje tiskovin, ki bi bilo vsaj količinsko zadovoljivo. Oba departmenta pa vendarle nadaljujeta s svojimi prizadevanji, in zdi se, da se stvar vendarle nekoliko boljša.

Da bodo pa ta prizadevanja uspešna, je treba, da tudi nekateri tukajšnji pošiljatelji tiskovin ravnajo z večjo obzirnostjo. Dogaja se, da nekateri ameriški trgovski časopisi napolnjujejo inozemsko pošto s tiskovinami, naslovljenimi na čisto izmišljene osebe, v mestu dostavitve. Ti izmišljeni naslovi navajajo imena, ki so tako tujdena izbrana, da je ves nezmisljen očividni na prvi pogled. Naravna posledica je ta, da inozemske pošte enostavno nečejo te tiskovine preči. Pri tem pa trpijo tudi one tiskovine, ki imajo resnične adrese. Nedavno se je poštna oblast neke inozemske države dejanski obrnila na ameriškega konzula, opozarjajoč njegovo na tako prakso, o kateri vendarle nihče ne more pričakovati, da bi utegnula doprinesti kako korist upravnistvu dotičnih časopisov.

podlagi, ki naj bi zadostno upoštevala interese posameznih okrajev. Nikjer nisem pri tem zadel na resen odpor. Šola, skozi katero so šli delavci Južne Afrike, je bila huda in nobenega dvoma ne more biti, da so se pri tem marsikaj naučili in da tozadevno gibanje sedaj napreduje.

Seveda potrebujejo tudi južno-afriški delavci bodrila od zunaj in tega morajo biti v polni meri deležni.

Mednarodni ženski kongres v Rimu.

19. maja je bil kongres zaključen. Zadnji sklep je bil: fuzija med I. W. C. (Internacionalni enski Savez) in Feminističnim Savezom je ogojena. Predsednica Cattova je izjavila, da ne more dopustiti nadaljne debate o tem vprašanju, ker se je večina, ki pa je bila samo za 8 glasov jačja od manjšine, izjavila za temeljitejši študij vprašanja. Novi odbor ima nalogo, da v posebni komisiji predstavi še enkrat to vprašanje.

V debatiranju so naenkrat prišli na to, da se francoskim angleški tekst dveh resolucij (o morali in o delu) ne ujemata. Zato sta se resoluciji vrnila obema pristojnim komisijama v ponovno predelavo. Bodoči kongres naj se enkrat razpravlja o tem. Sprejeti sta bili torej le dve resoluciji, ona o državljanstvu poročne žene in o ekonomičnem stališču poročne žene, sirot in nezakonjske matere in dece.

Za bodoči kongres so bila predlagana sledeča mesta: Paris, Aten, Bukarešta.

Zadnji dan kongresa je vlada med delegatkami velika disharmonija zaradi netaktnega nastopanja Italijank. Za soboto (19. maja) je bil namreč določen sprejem vseh delegatki in deputacij k Mussoliniju. Italjanke so hotele, naj gre pred sprejemom oddelek fašistov. To je odbor odklonil.

Ko se je sprejem vrnil zopet v razpravno dvorano, so predlagale Italjanke, da naj grejo vse delegatke na grobove padlih vojakov iz svetovne vojne. Vnela se je dolga debata: kongres je odklonil tudi to, kar je Italjanke silno razburilo. Novinarji (italijanski) so kričali vmes, da je bilo grozljivo, Italjanke pa so letale semintje kakor brez uma. Predsednica Cattova je nato predlagala, naj vstanejo vse delegatke s sedežev, nato je šlo predsedstvo zveze, za predsedstvom predsednice vseh delegacij, za njimi žene iz onih držav, kjer imajo že volilno pra-

vico, za njimi one, ki je še nimajo, in končno zopet Italjanke. Gledalec je bilo na vseh ulicah dovolj.

Mussolini je sprejel deputacijo, nato so defilirale vse delegatke pred njim.

Splošno se je opazilo, da se mu ni zdelo vredno, da bi se bil primerno oblekel, temveč je bil v jahalnih hlačah in škornjih! S predsednico jugoslovanske delegacije gospo Petkovičev, je govoril in jej naročil pozdrave za ministra Ninčiča. Ko ga je predsednica kongresa, Angležinja Cattova, pozdravila v angleškem jeziku, jo je prekinil z izjavo, da ne razume angleško. . .

V nedeljo (20. maja) je imel novi odbor prvo sejo, na kateri se je razpravljalo o načrtu bodočega novega leta.

Svetovni kongres židovskih žen.
Na Dunaju se je vršil večdnevni svetovni kongres židovskih žen. Na kongresu je referiral dr. Kahn o izseljevanju Židov. Navajal je, da se je moralo radi antisemitskih pogromov in preganjanj od leta 1881. do leta 1922. iz vzhodne Evrope izseliti 3.300.000 Židov. Od teh se jih je preselilo v Združene države 2.650.000. (Ivala Bogu!) Ker je sedaj število dovoljenj za izseljenike v Ameriko omejeno, zahtevajo Židje, da naj se jim omogoči naseljevanje v Palestini.

15.000 glav goveje živine poginilo.
Iz Bukarešte poročajo: Zootehniški inspektorat je sporočil zastopnikom tiska, da je strupena muha, po imenu columbaea, ki se pojavlja ob Dunavu na severnem Srbskem, podpirana po močnem vetru, priletela v rojih kakor oblak v olteiski okraj v južno-zapadni Rumunski ter usmrtila poleg mnogo divjih živali skoraj 15 tisoč glav goveje živine. Omenjena muha je bila tudi nekaj oseb, ki so v kratkem na zastrupljenju krvi umrli. Med tamšnjim prebivalstvom vlada veliko vznemirjenje zaradi tolike izgube zakaj nastalo je veliko pomanjkanje vprežne živine pri poljskem delu.

Anglija odpravi plemstvo?
Iz Londona se poroča: Bivši tajnik Asquitha, ki je sedaj član delavske stranke, Arthur Ponsonby, a je sam iz plemenite rodbine, je v spodnji zbornici predložil zakonski načrt, ki zahteva, da se odpravi dostojanstvo perra in sploh vsi dedni plemiški naslovi. Ko je bilo po govoru Ponsonbyja stavljen vprašanje glede sprejetja, so člani delavske stranke takoj pritrdili, dočim so konservativci odlašali z odgovorom, naka je predsednik med protesti desnice izjavil, da je predlog v prvem čitanju brez ugovora sprejet.

Prebivalstvo Dunaja.
Po zadnjem ljudskem štetju šteje mesto Dunaj 1.862.739 prebivalcev. Prebivalstvo se je od zadnjega štetja v letu 1920. za 22 odstotka pomnožilo.

Krvavi spopadi med fašisti in invalidi.
V Napolju je prišlo med invalidi in fašisti do krvavih spopadov. Razvila se je borba s puškami in bombami, ki je razburila celo mesto. Več oseb je bilo ubitih in mnogo ranjenih. Vojstvo je vzpostavilo red. — V Kataniji so fašisti napadli komunistične delavce ter dva ubili.

OBJAVA.
Podsokrajnik, 13. maja 1923.
Ivana Zalar, gostilničarka v Podsokrajniku št. 2 pri Cerknici, Nče svojega, svojedobno pod naslovom 1119 Columbus St., Erie, Pa., bivajočega soproga Andreja, katerega že dalj časa pogreša. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli sporočiti gorimnenovani. Pogrešani se pa v lastnem interesu pozivlja, da se oglasi v teku treh mesecev, ker se v nasprotnem slučaju potrebno ukrepe, da ga tukajšnja sodnija preglaši za mrtvega, v kojem slučaju izgubi vse pravice do svojega posestva v Jugoslaviji, katero se po preteku zgorajnjega roka prepiše na njegove postavne naslednike, to je na njegove otroke. Javi naj se pisмено svojji ženi: Ivana Zalar, gostilničarka v Podsokrajniku, p. Cerknica, Slovenija, Jugoslavija, ali pa: Ivan Gimpelman, 1315 E. 55. St., Cleveland, Ohio. (12-18—6)

Švicarski fašisti

se organizirajo v podobnih družinah kakor italijanski. Njihova organizacija je razširjena po vsem švicarskem ozemlju. Cilj švicarskih fašistov je boj proti komunizmu do skrajnosti s pomočjo vseh sredstev, ki so izven zakonitosti. Načelnik švicarskih fašistov v Lausanni se piše Apotheker.

Eksplozija na italijanski vojni ladji.

Na krovu torpednega lovea Bassini, ki se je usidral v rimskem pristanišču, je nastala silna eksplozija v notranjosti ladje. Vnela so se razstreliva, ki so poglajala malone ves krov v zrak. Pri tem je bilo osem mornariških vojakov usmrčenih, pet pa smrtno ranjenih. Ostali, v kolikor so bili na ladji, so bili lahko poškodovani.

OGLASIJO NAJ SE:

ANTON SORČIČ, bivši hotelier, in JOŽEF SORČIČ, njegov brat, rojena v Kapelah pri Brezicah na Stajerskem; IVAN in FRANC BLAŽEVIČ, rojena v Brdovcu, Sv. Vid, Hrvaško ob Sotli; VINCENT CAINKAR, rojen na Kogu pri Sečedisu, Ormož, okraj Ptuj. Moj naslov: Jožef Blažević, oskrbnik na vinarski šoli v Mariboru, Slovenija, Jugoslavija. (16-18—6)

Harmonike

Ako želite imeti res dobro in trojno slovensko, nemško ali kromatično harmoniko, obniti se na znano trdvo za pojasnilo ali pa pridite osebno.

LUBASOVE
Harmonike vseh vrst imam tudi v zalozbi in sem sedaj edini zastopnik te. Pisite po cenik.
Se vam ljudo priporočam.
Anton Mervar
6921 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni; da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, \$1.50

cena s poštnino

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Vlom v poštni urad v Solkanu.

Tatovi so vdrl v poštni urad v Solkanu, a niso imeli sreče. Dobili so komaj 136 lir. "Cenzurirali" so tudi nekaj priporočenih pism, če se morda ne nahaja v njih kaj denarja.

Želim zvedeti za naslov svojega brata TONETA KRANJC, doma iz Begunj pri Cerknici. V Ameriki biva že enajst let, zadnje mi je pisal iz Richwooda, W. Va. Cenjene rojake vljudo prosim, če ve kateri za njegovo sedanje bivališče, da mi blagohotno naznani njegov naslov, za kar bom dotičnemu zelo hvaležna, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri na naslov: Rezika Kranje, 389 E. 160. St., Cleveland, Ohio. (12-18—6)

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji —

se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovjenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati nakazani znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadno ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravljeni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji pošti brez neprimlik.

Tudi za nabavo potnega lista — (posa) je najpripravnije poslati dinarje. Dokler namerate potni list in potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi v dinarji.

V Italiji in zasedenem ozemlju —

lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska.

Vsled naraščajočih stroškov smo se morali odločiti preveriti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačilo v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York City

SOSEDNJA HIŠA.

A. C. GREEN. Za "Glas Naroda" prevod G. P.

33

(Nadaljevanje.)

— Zakaj? Tega ne vem. Rekla je nekaj, da mora biti tam, ko se bo Mr. Van Burnams vrnil. Vsega tega pa nisem razumela. Še dosti sem imela dela ter nisem mogla razmišljati o tem, ter se čuditi.

— Ali je imela dama kaj s seboj, kak mrtvičen naket?

— Tega ne vem. Rekla je, da ima s seboj nekaj za jesti, a tega nisem jaz videla.

— Moj Bog. — je stekala ter se skušala izmuzniti skozi vrata. Jaz pa sem jo prehitela, sama zaprla vrata, jo prišla za roko ter potisnila na stol v nekem kotu.

— Niste hvaležna, — sem pripomnila, kar tako.

Nisem vedela pravzaprav, zakaj naj bi mi bila hvaležna, a tekot najinega prvega sestanka se je obnašala tako kot da sem ji izkazala tako uslugo in sedaj sem morala napeti vse svoje sile, da si pridobim njeno zaupanje.

— Seveda, prav imate, — je rekla končno. — Če bi le vedeli, kako me cela stvar muči. Celi dan ne govorim drugega kot o umoru. Prišla sem semkaj, da se nekoliko odpotim, a zopet se pričinja stvar. Brez dvoma ste prišli semkaj le v tem namenu.

— Pa kaj zato, če govorim o umoru? Vi vendar veste, da sem vam naklonjena, kajti drugače bi vam ne storila usluge takrat, ko so našli truplo.

— Seveda, seveda, hvaležna sem vam, a še vedno ne morem razumeti. Ali ste vi dosegli toliko, da me niso pokarali ali pa se je vam in onemu gospodu sanjalo? Slišala sem namreč, kar je izpove dal pred coronerjem in to mi je popolnoma zmedlo glavo.

Kaj je hotela pravzaprav, ta uboga ženska? Kaj sva sanjala jaz in oni gospod? Nisem smela pokazati, kako nevedna sem v resnici. Vseled tega sem le zmajala s glavo ter rekla previdni:

— Popolnoma brez pomena je, zakaj sva jaz in gospod govorila tako, če sva le s tem vama pomagala. Ali vam nisva pomagala? Policija ni izvedela, v kakšni zvezi ste s smrtno žensko.

— Vi vendar ne mislite slabo o meni, kaj ne, gospodična?

Misel, ki mi je nenkrat prišla, mi je zabranila takojšnji odgovor. Navila je kuhinjsko uro, da ve, kako pozno je bilo. Ali ni mlada dama lahko storila isto s salonsko uro? To je bila misel! Končno sem rekla:

— Ali je imela dama uro pri sebi?

Nobenega odgovora nisem dobila. Mrs. Boppert je bila prav tako zatopljena v svoje lastne misli kot jaz v svoje.

— Ali je imela mlada Mrs. Van Burnams uro pri sebi? — sem vprašala še enkrat.

Mrs. Boppert se ni zganila.

Ta molk me je razjezil. Prijela sem jo za roko ter rekla strogo:

— Na kaj pa mislite? Zakaj mi ne odgovorite?

Stresla se je.

— Oprostite, draga gospodična. Mislila sem le, če mogoče ne mislite ure v salonu?

Pomirila sem se zopet, jo strogo pogledala ter rekla:

— Seveda mislim uro v salonu. Ali ste jo navili vi?

— Ne, ne, jaz se je nisem dotaknila. Navila pa jo je dama, to vem zagotovo, kajti dobro se spominjam, da je ura bila, ko jo je postavila na pravi čas.

Najraje bi objela starko, a premagala sem se ter ostala mirna, kot da nisem ničesar slišala. Da obrne mojo pozornost zopet nase, je rekla ženska čez nekaj časa:

— Dama se je gotovo čutila osamljeno. Saj veste, če ura tika, je to še vedno neke vrste družba.

— To je že res, — sem odgovorila tako živahno, da se je ženska stresla. — Pravo ste zadel. Dosti bolj ste pametna kot sem si mislila. Kedar pa je dama navila uro?

— Krog pete ure. Malo predno sem jaz zapustila hišo.

— Ali je vedela, da ste odšli?

— Mislim, da. Ko sem si nataknila klobuk, sem ji zaklicala navzgor, da je pet in da grem domov.

— Aha, vi ste ji zaklicali. In dama je odgovorila na to?

— Da, čula sem jo, kako je prišla na hodnik ter govorila nato z menoj spodaj. Vprašala me je, če natančno vem, če je že pet ura in rekla sem, da vem, ker sem naravnala opoldne kuhinjsko uro. Na to ni ničesar več rekla in malo pozneje sem čula biti salonsko uro.

Kaj vse izve človek od najbolj neumne in odporne priče, če ima le potrpljenje ter zna vprašati! Sedaj sem vedela, da je bila ura po petih spravljena v tek, torej ob drugem času kot sta kazala kazala. Vedela sem tudi, da je bila ura pravilno naravnana in da je nudila neoporečen dokaz za čas, ko je bila omara preobrnjena. To je bilo seveda velikanskega pomena. Tako sem bila vzdaščena, da sem se nasmehnila ženski.

Ona pa je prestrašeno vzkliznila:

— Tega vendar ne boste nikomur povedali, kaj ne, draga gospodična? V tem slučaju bi celo zahtevali od mene, naj plačam razbiti posodo.

Zopet sem se nasmehnila. Moj smehljaj pa ni imel nobenega učinka več. Razum uboge ženske je bil zopet popolnoma zmeden in spravi ji je mogla na dan le tožbe.

— Ah, — je stekala, — da bi nikdar ne videla te ženske. Ne bila bi tako zmedena. Moja glava, moja uboga glava. Zakaj pa je rekel njen mož, da je prišel ob polnoči z njo v hišo? Kako je mogel reči kaj takega? Bila je vendar cel čas zaprta in zaklenjena v hišo.

— Ne mučite svoje uboge glave s takimi vprašanji, — sem jo potolažila. — Zadržujte, da si jaz belim glavo s tem.

Ne mislim, da me je razumela, ali da me je skušala razumeti. Njena uboga glava je bila v zadnjih par dneh preveč zaposlena in moje zaslišanje je pomenjalo končni udarec. Ona pa je pričela nadalje govoriti, kot da me ni čula.

— Kaj pa je napravila s svojo lepo obleko? Bila sem presenečena, ko sem videla na njej modro obleko.

— Mogoče je pustila svojo obleko zgoraj v spalnici.

— To je mogoče, da to je mogoče. In kar smo videli, je bilo le spodnje krilo.

Trenutek pozneje pa se ji je zdela ta razlaga zopet nemogoča in dostavila je:

— Jaz sem vendar videla njeno spodnje krilo. Bilo je iz rjave svile. Videla sem ga, ko je vzela ven svojo denarnico. Ne razumem tega.

Zopet se je njeno lice pordečilo in mislila sem, da je primerno napraviti konec pogovoru. Pomirila in potolažila sem jo s par besedami, a ker vse to ni nič pomagalo, sem vzela svojo denarnico ter jo dala ves drobiž, ki sem ga imela.

To je vendar razumela. Takoj se je zjasnilo njeno lice. Nisem ji dala časa, da bi se zahvalila, pač pa hitro zapustila sobo ter trenutek pozneje prodajalno.

(Dalje prihodnjik.)

Moč krvi.

Paul Hervieu.

(Konec.)

Pop je šel do konca naravnost naprej. Tu je oslinil svoj palec in ga krepko pritiskal na zelenkasti madež v zidu od spodaj navzgor. Madež se je premaknil med zarezami in prikazala se je odprtina govorilne cevi, v katero je začel pop takoj šepetati. — Nato je postavil uho na mesto svojih ust in zaeno premikal trepalnice in mi na ta način dajal pomirjevalna znamenja sporazuma. Mene je bilo groza. Naenkrat pa so se njegove trepalnice začele premikati hitreje in zakričal je:

— Hvala Bogu, tvoj oče naju pričakuje. . .

Zravnil mi je moj lepi jopič, snel čepico, mi lahno s prsti popravil lase, vzela moje pokrivalo z leve roke, me prijel za desno in me poljubil.

Oprijemal sem se ga krčevito.

— Častiti oče, — sem ga prosil zdihujoč, — odvedite me proč! Ti si moj oče. Hočem, da si samo ti!

— Molči! — je odvrnil. — Bodi pameten! Ti si priden dečko. . .

Med tem pa sem zapazil, da se je odprla v marmornu vdolbina, ravno dovolj velika, da sva mogla naprej. Skozi njo sva izginila v temen hodnik, ki je bil brezdvomno narejen iz lesa, kajti najina hoja ga je navnela z ropotom. Nad najinima glavama pa so se čuli krepki koraki nekoga, ki je stopal nad nami.

Še ena vrata so naju privedla pod ravne in čisto strme stopnice. Rezane in postavljene so bile kot zobje žage, katerih osti so obrnjene proti tlom. Hoja navzgor je bila zelo utrudljiva in dolga. Kljub popovi pomoči sem večkrat spodrsnil.

Vrhu tega poslopja, katerega strmec je bil menda nalašč napravljen, da preplahi vsaj obiske (če ne napadalec), nama je gosposki mož (kljub temu, da je bil oblečen kot mužik) vljudno javil, da nas bo njegova Ekselencija sprejela.

— Vstopita tukaj, — nama je zapovedal ter naju potisnil proti zavesi vrat, ki so bila na desni, med tem ko je na skrajni levi drug enaka draperija, ogromna in zelena, promislala svoje gube od stropa doli.

Obrnil sem glavo in gledal prestrašeno nazaj na to blago, ki se je gibalo. Dve dami v črnem, ena stara, druga mlada, sta se izločili iz njega, vsi objokani. Za njima se je prikazala roka, ki ju je odločila prav kratko, med tem ko je ob istem času starejša prosilka žalostno jadikovala:

— Ah, če bi vaša Ekselencija bila tako dobra! . . . On ni kriv. . .

Tako mlad je, vaša Ekselencija!

Težko so se zaloputnila vrata.

Bila so ona, skozi katerega me je bil pop vlekel, gledajočega nazaj. Tožba stare črne gospe mi je zvenela v ušesih. Za trenutek sem mislil, da sem bil to jaz, s katerim je hotela govoriti. Bil sem tako razburjen, da sem mislil, da se ves svet zanima samo za mojo usodo. — Tako mlad je! — je rekla. Jaz sem oni, ki je tako mlad! O, če bi človek mogel biti tako mlad! . . . Tresel sem se, ker sem bil tudi mlad, v sredi tega skrivnostnega poslopja in za tolikimi vrati. . .

Moj pop je kihnil, ker si je prepoželjivo vtaknil duhana v nos. Oklenil sem se ga. Skušal sem mi je nasmehati, medtem ko je rezal obraze. Začel sem si ogledovati sobo, kjer sva čakala. Cela vrsta oblek je visela okoli naju na ključih, kakor v kakem maskeradnem skladišču. . .

Mužik od prej naju je poiskal in morala sva spet nazaj na stopnice. Na nasprotni strani se je znova premaknila draperija, drug

mužik se je izlučil iz nje, in ko je spet padla nanj, se je začel smejati, oh, ampak smejati. . .

Oni, ki naju je vodil, je zmignil z rameni, in ko je šel mimo svojega tovariša, mu je šepnil: — Zadeva je torej poravnana z gospodarjem? . . . Dobro, to pot si jo odnesel. . . Toda pozor za naslednjikrat! . . .

Drugi se je pa neprestano tako veselo in na ves glas krohotal, da je nerodno stopil na nevarne stopnice in z neverjetno naglico strmoglavil navzdol. Padec ga je pomiril, smejal se ni več. Morda je bil mrtev?

Toda med tem, ko sem hotel na vsak način videti, ali se dvignil ali ne, me je moj dobri pop resno potegnil za rokav. — Torej? Ali bo to še danes? — je zakričal ubit glas iz ozadja sobe, ki jo je nepol pokrivala težka zavesa, katero je služabnik le deloma dvignil.

Pop in jaz sva se oboje vjavljala na pragu, on je postal ravno tako preplašen, kot sem bil jaz.

Pred nama sta si dva starca sedela nasproti, vsak v naslanjaču iz usnja z ogromnim naslanjalom tik ob kamninu, kjer je plamenela piramida velikanskih polen. Najprej sem spoznal, da je bil eden v domačem plašču, drugi pa je imel bele brke iz trdih in navzdol zavijanih kocih, kakor jih imajo morski psi.

— Pozdravi svojega očeta! — mi je s slabim glasom zapovedal pop.

V svoji zmešnjavi sem se dvakrat priklonil. Kdaj od teh dveh osebnosti je bil moj oče? Je bil oni, ki mi je dal znamenje, naj stopim naprej, s svojo suho roko, ki sem jo spoznal: ta roka s prstanom z rdečim kamnom je ravno kar pregnala objokane črne žene. Ali pa je bil oni, ki je grizel z žalostnim obličjem svojo cigareto? Hotel bi bil raje, da bi bil tale moj oče. Zakaj? Škoda! Za nič! Ker si človek vedno nekaj želi. . .

— Pridi vendar bližje, — je rekel prvi.

Moj učitelj me je sunil s kolenom. Nehote sem se nazadnje ustavil ravno med obema gospodoma. Nisem si upal jih pogledati. Kolena so se mi šibila. Naslonil sem se na mizico, kjer sem našel nož za papir in ozrl sem se nanj. Njegov ročaj je bil izrezljan iz slonove kosti in je predstavljal mrtvaško glavo na križem stoječih ključnicah.

— Pusti to, — je zamrmral oni, ki je kadil.

Ubogal sem takoj, še vedno s povešenimi očmi.

Nenadoma sem se stresel. Prst se je dotaknil mojega čela in ubiti glas, ki sem ba bil slišal v trenutku, ko sem vstopil, je rekel: — vse je grenko za onega, ki ima žolč v ustih. . .

Ali bi moral odgovoriti, ali samo potrditi? . . . Toda prst se je bil že oddaljil od moje kože, — kjer je bil napravil mrzlo točko, in drugi stavec se je jezil: — To je starost, v kateri je človek srečen.

Nato sem začel silno plakati. V tem trenutku je pridrnil v sobo mužik, ki je opravljal posloje vratarja in naznanil ime, ki ga nisem razumel. — Hitro! Hitro! — sta vzkliznila obenem oba gospoda. — In vi drugi pustite nas, prijatelji! Ker sem bil pa že čisto otopel in izgledal, da ne razumem, me je oni, od katerega sem si želel, da bi bil moj oče, porinil v smeri skrivnostnih vrat. V par skokih je bil pop za menoj. Na slepo srečo sva šla navzdol po polzevih stopnicah, in prišla nazadnje v podzemlje, polno kuharskih vajencev. Odtod sva prišla na prsto po železni lestvi.

— Toda pravzaprav, — sem

vprašal, — kateri pa je bil moj oče?

Njegove roke so se začele še bolj tresti in vzdihnil je: — Žalibog, žalibog! — To je njegova skrivnost, in ne moja! On bi se bil moral izjaviti. . . Kakšno razočaranje, moj Bog! . . .

In glejte, je končal Biribof, to je bil edinkrat v mojem življenju da sem videl svojega očeta. In edino približno jasno mnenje, ki bi vam ga mogel o njem izraziti, je, da je bil stari gospod, ki je sedel na moji desni, če ni bil morda stavec nasproti, ki je kadil na moji levi.

POTREBUJE SE DELAVCE za usnjarno: dobra plača; hiša v najem \$2.00 mesečno; prosta voda; lep prostor za vrt in za pašnik presto. Vprašajte pri: North Star Tannery, Arroyo, Elk Co., Pa. (12-18-6)

NAZNANILO.

Nas stari zastopnik JANKO PLEŠKO, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O. Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rokajom ga topio priporočamo. Uprava Glasa Naroda.

POJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko: — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natančno poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvarih, ki so v zvezi s potovanjem. Vseled dolgoletne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točno pojasnila. Priporočamo vedno tudi samo najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker bo to v Vašo korist.

Tudi oni, ki se niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu tozadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kaj število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank 52 Cortlandt Street New York Glavno zastopstvo Jadranske banke.

VLAHOV ŽELOČNA GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1881

ROMANO VLAHOV Napredaj po vseh Lekarnah, delikatessah in grocerijah.

Edini agenti za Hrvatsko in Srbijo.

V. LANGMANN, Inc. 97-99 Sixth Ave., Des. A. New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 308 stranl. Cena s poštnino \$2.—

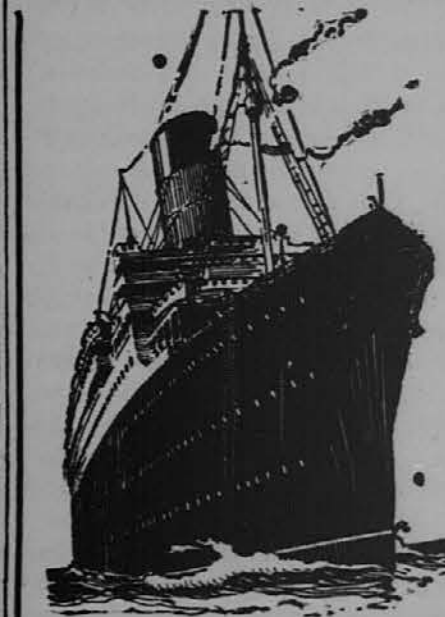
SLOVENIO PUBLISHING CO., 52 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Kretanje parnikov - Shipping News

19. junija:	Mauretania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg.	11. junija:	Belgenland, Cherbourg; Pres. Monroe, Cherbourg.
20. junija:	Seidlitz, Bremen; Zealand, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Pres. Polk, Cherbourg in Bremen.	12. junija:	Westphalia, Hamburg; Laconia, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.
21. junija:	Roussillon, Havre; Kroonland, Cherbourg; Mount Carroll, Cherbourg in Hamburg.	14. junija:	Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Veendam, Boulogne in Rotterdam.
23. junija:	Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Veendam, Boulogne.	17. junija:	Berengaria, Cherbourg; Hannover, Bremen; Taormina, Genoa.
26. junija:	Berengaria, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; America, Genoa.	18. junija:	Paris, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Van Buren, Cherbourg.
27. junija:	Paris, Havre; Lapland, Cherbourg; York, Bremen; Pres. Garfield, Cherbourg in Bremen.	19. junija:	Minnehaha, Cherbourg in Hamburg.
28. junija:	Tyrrhenia, Cherbourg in Hamburg; Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Cherbourg in Hamburg.	21. junija:	Martha Washington, Trieste; Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne in Rotterdam; Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen.
30. junija:	Tuscania, Roma; Olympic, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Saxonia, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Chicago, Havre; America, Cherbourg in Bremen.	24. junija:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Bremen.
1. julija:	Bremen, Bremen.	25. julija:	France, Havre; Lapland, Cherbourg; Pres. Polk, Cherbourg; Seidlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.
3. julija:	Aquitania, Cherbourg; Canopic, Cherbourg in Bremen.	26. julija:	Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Kroonland, Cherbourg in Hamburg.
4. julija:	Leviathan, Cherbourg; France, Havre.	28. julija:	Leviathan, Cherbourg; Homeric, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Roussillon, Havre.
5. julija:	Finland, Cherbourg in Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg.	31. julija:	Colombo, Genoa.
7. julija:	Homeric, Cherbourg; Rochambeau, Havre; New Amsterdam, Boulogne in Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Albania, Cherbourg; Muenchen, Hamburg; Giulio Cesare, Genoa; Pres. Wilson, Trieste.	1. avg.	George Washington, Cherbourg in Bremen.
10. julija:	Mauretania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg; Pres. Fillmore, Bremen.	4. avgusta:	Lafayette, Havre.

NARAVNOST V DUBROVNIK (JUGOSLAVIJA) Z NAJVEČJEM IN NAJNOVEJŠEM CUNARD ANCHOR LINE PARNIKOM NA OLJE

TUSCANIA 17.000 ton odpluje iz New Yorka naravnost v Dubrovnik, Reko in Trst v soboto, 30. junija

Potniki so v kabinah z dvema, štirimi in šestimi posteljami. Velike obednice, kadičnice in počivališča. Za cene in druge informacije vprašajte bližnjega agenta.

CUNARD-ANCHOR LINES 25 Broadway New York

Ekspresna služba v EVROPO!

REDNA odplutja ob sobotah. Parniki odplujejo s pomolov 3 in 4 Hoboken. Veliki hitri parniki. Dobra hrana — veliki prostori. Potujte udobno na U. S. vladnih parnikih.

S. S. LEVIATHAN 4. julija
GEORGE WASHINGTON 23. junija
S. S. AMERICA 30. junija
PRESIDENT ROOSEVELT 7. julija
PRESIDENT FILLMORE 10. julija
PRESIDENT HARDING 14. julija
PRESIDENT ARTHUR 21. julija

Pišite glede odplutja, cen, itd.

UNITED STATES LINES

45 Broadway New York City

Managing Operators for

U. S. SHIPPING BOARD

IŠČEMO DRVARJE

v Sugar Run, Pa. Dober gozd,

črna drva in logsi; stalno delo,

nova kampa blizu postaje. — Joe

Pieman, Box 11, Cornplanter, Pa.

(18-19-6)

Rad bi izvedel, kje se nahaja JO-

SIP PIRMAN, podomače Zure-

kov od Sv. Trojice. Prosim ce-

njene rojake, če kdo ve za nje-

govo naslov, naj mi ga blagovoli

naznani, za kar bom zelo hval-

ležen. Če pa sam to čita, ga

prosim, da se mi oglasi na na-

slov: Lovrenc Štrukelj, Rakek

št. 12, Slovenija, Jugoslavija.

(16-19-6)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v

državi Minnesota naznanjamo, da

jih bo obiskal naš potovalni za-

stopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naro-

čnino za naš list. Zato prosimo ro-